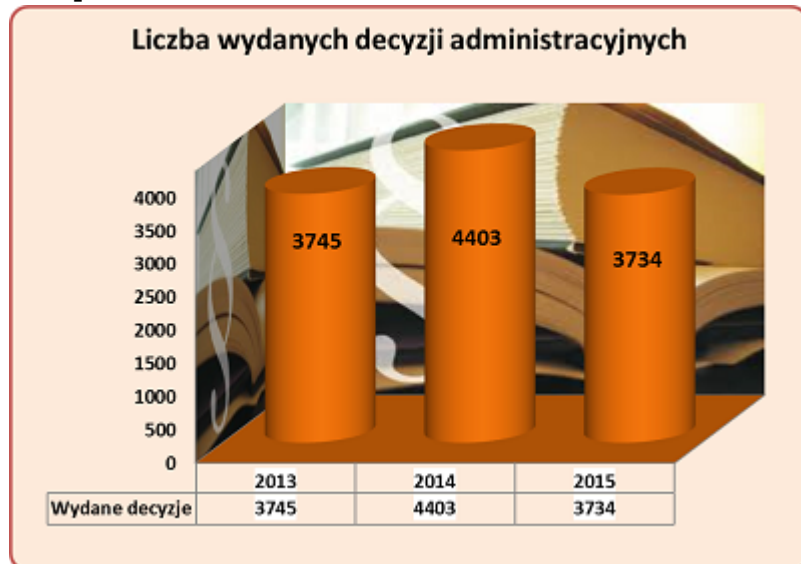

13 lipca 2016

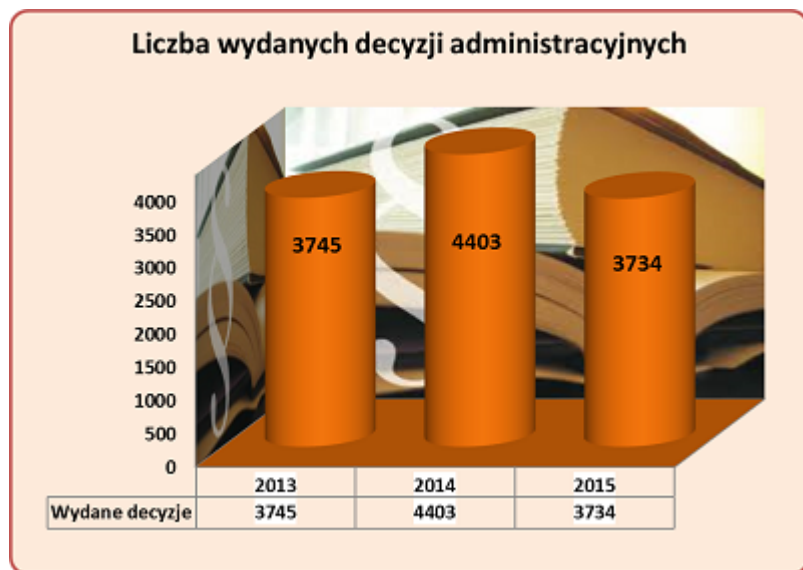

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczenia wychowawczego

Z momentem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej Marszałek Województwa otrzymał do realizacji nowe zadanie. Tak więc od 1 maja 2004 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizuje zadanie z zakresu koordynacji świadczeń rodzinnych. Jest to proces złożony i skomplikowany pod względem prawnym.

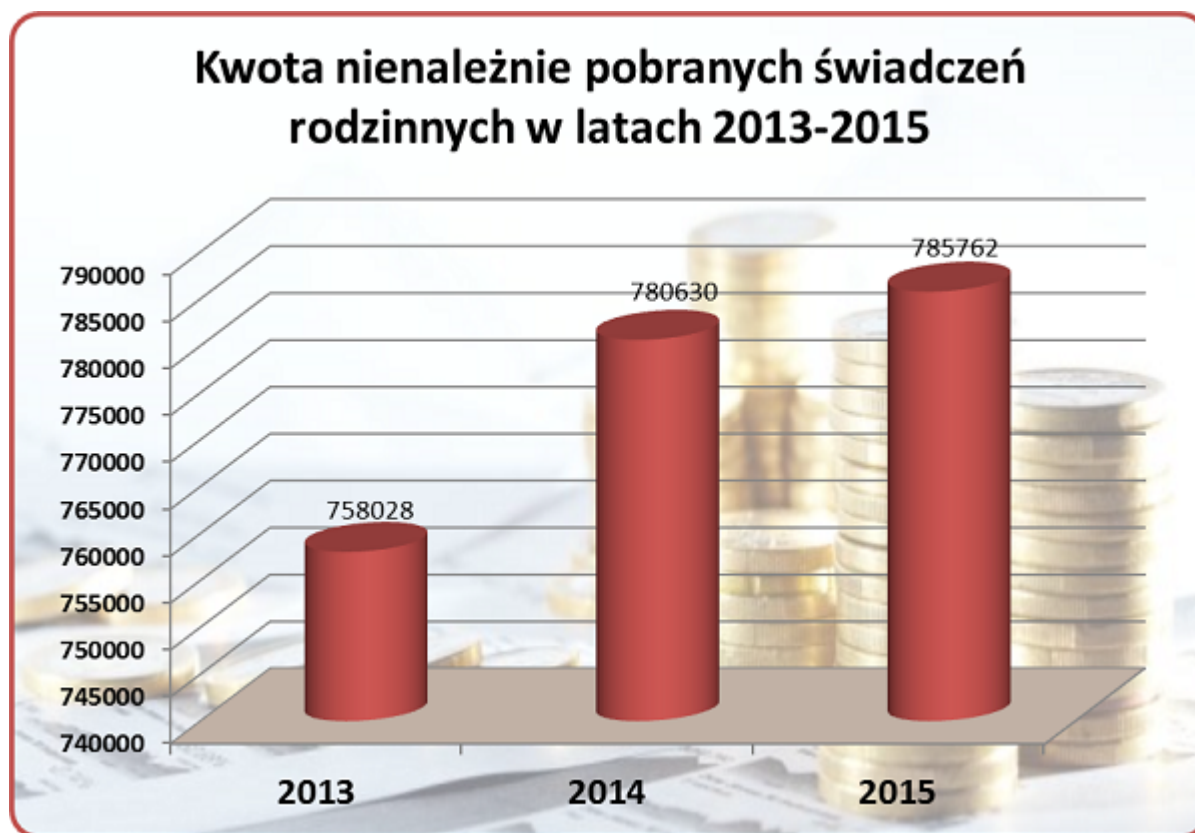
W regionie świętokrzyskim w 2015 roku ogólna liczba spraw przyjętych wyniosła **9301**, a zakończonych **9559**. Liczba wydanych decyzji administracyjnych wyniosła **3734**. Postępowaniem egzekucyjnym objęte zostały **83** sprawy.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych wykazuje tendencję spadkową w stosunku do 2014 roku. Jednak w porównaniu do 2013 roku liczba wydanych decyzji pozostała na niezmiennym poziomie.

Opracowanie własne ROPS

Kolejne zadanie Marszałka Województwa w ramach koordynacji świadczeń rodzinnych to ustalanie i żądanie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na terytorium RP i w 2015 r. była to kwota: **785 762,00** zł. Jest to kwota porównywalna do 2014 roku - **780 630,00** zł. W porównaniu do 2013 roku kwota ta zwiększyła się - **758 028,00** zł.

Opracowanie własne ROPS

Liczba spraw wpływających i zakończonych w porównaniu do tych samych okresów z ubiegłych lat zmniejszyła się. Porównując 2015 rok z tożsamym okresem 2014 roku oraz w 2013 roku zauważalny jest spadek liczby spraw wpływających.

Wiążemy tę tendencję ze zmniejszeniem liczby spraw przekazywanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej w celu ponownego ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych rodziny w Polsce na kilka okresów zasiłkowych wstecz. W kilkuletniej praktyce ROPS wielokrotnie weryfikował prawo do świadczeń w Polsce dla jednej rodziny na kilka okresów zasiłkowych z uwagi na niezgłaszanie przez świadczeniobiorców wyjazdu członka rodziny za granicę, do krajów objętych przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Obecnie takie sytuacje nie zdarzają się często z uwagi na wzrost świadomości wśród klientów Ośrodków Pomocy Społecznej.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej prowadzi postępowania dotyczące zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych z instytucji innego państwa członkowskiego w

przypadku, gdy Polska jest krajem drugim do wypłaty świadczeń rodzinnych oraz prowadzi egzekucję świadczeń rodzinnych na gruncie prawa polskiego. W sytuacji gdy podjęta w Polsce egzekucja świadczeń okazuje się bezskuteczna, ROPS występuje o odzyskanie należności do instytucji w państwie w którym pracuje/zamieszkuje dłużnik.

2016 r. przyniósł nowe zadania tj. obowiązek wprowadzania przez realizujących zadanie, czyli ROPS, szczegółowych danych dotyczących wnioskodawców do programu dziedzinowego Świadczenia Rodzinne i Wychowawcze na potrzeby zbioru centralnego oraz nowy rodzaj świadczenia - **świadczenie rodzicielskie**. Świadczenie rodzicielskie jest świadczeniem opiekuńczo-wychowawczym w myśl orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) w sprawie C-347/12 Wiering (d. Caisse nationale des prestations familiales). Czynności związane z wprowadzaniem danych do programu dziedzinowego są pracochłonne, z uwagi na szczegółowe informacje, które są określone przez system.

Ponadto 01 kwietnia br. weszła w życie ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i tym samym wprowadzono kolejny nowy rodzaj świadczenia - **świadczenie wychowawcze** (Program Rodzina 500+). Rodzice/opiekunowie prawni pracujących w krajach należących do UE, EOG i Szwajcarii mają prawo do korzystania z rządowego programu Rodzina 500+. Do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej wpłynęło 2792 wniosków (stan na 07 lipca br.).

Świadczenie wychowawcze, zgodnie z definicją unijną jest świadczeniem rodzinnym i wchodzi w zakres przepisów o koordynacji systemów zabezpieczania społecznego. Przepisy unijne w jasny sposób określają zasady dotyczące wypłaty świadczeń. Zatem, gdy więcej niż jedno państwo powinno wypłacać świadczenia rodzinne, kolejność pierwszeństwa do wypłaty świadczeń jest następująca:

1. w pierwszej kolejności z tytułu zatrudnienia lub pracy na własny rachunek,
2. w drugiej kolejności z tytułu otrzymywania emerytury lub renty,
3. w ostatniej kolejności na podstawie miejsca zamieszkania.

Każde państwo Członkowskie ma różną wysokość świadczeń rodzinnych. W sytuacji, gdy przysługuje prawo do świadczeń w dwóch krajach - państwo z pierwszeństwem wypłaca całą kwotę, a drugie dopłaca różnicę między wyższą i niższą kwotą świadczenia tak, aby zawsze świadczenia były wypłacane w najwyższej możliwej wysokości.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego składają również rodziny posiadające jedno dziecko, a także rodziny z dwójką i więcej dziećmi również na pierwsze dziecko (odmowa świadczenia w Polsce umożliwi pobieranie zasiłków za granicą w pełnej wysokości). Procedowanie sprawy wiąże się zatem ze zwiększonym nakładem pracy z uwagi na ustalenie dochodu rodziny. Gdy Wnioskodawca złożył wniosek tylko na drugie i kolejne

dzieci, pracownicy Oddziału Koordinacji Świadczeń Rodzinnych informują o konieczności złożenia wniosku również na pierwsze dziecko.

W przypadku, gdy w myśl przepisów unijnych Polska jest krajem drugim do wypłaty świadczeń, wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczenia wychowawczego są przesyłane do instytucji krajów członkowskich właściwych odpowiednio do świadczeń klasycznych i świadczeń opiekuńczo-wychowawczych.

W przypadku, gdy Polska jest krajem właściwym w drugim kolejności do wypłaty świadczeń można jedynie wypłacić tzw. dodatek dyferencyjny (kwota świadczeń należnych w Polsce obliczana jest w taki sposób, aby rodzina otrzymała jedną najwyższą kwotę świadczeń przewidzianą przez poszczególne ustawodawstwa). Wysokość dodatku dyferencyjnego oblicza państwo członkowskie właściwe w drugiej kolejności po uzyskaniu od zagranicznej instytucji informacji niezbędnych do obliczenia takiego dodatku. Wiąże się to z długotrwałym postępowaniem i ze znacznymi nakładami finansowymi (w praktyce okres trwania postępowania w takich sprawach może wynosić nawet 2 lata).

Gdy instytucja łącznikowa/właściwa udzieli odpowiedzi dot. uprawnień do świadczeń rodzinnych rodziny zagranicą, ROPS wydaje decyzję dot. ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w postaci dodatku dyferencyjnego. W celu ustalenia wysokości **dodatku dyferencyjnego** należy zsumować wszystkie świadczenia klasyczne na które zostało przyznane prawo w Polsce w danym okresie zasiłkowym. Dodatek dyferencyjny może zostać wypłacony w przypadku kiedy kwota świadczeń rodzinnych przyznanych zagranicą będzie niższa od kwoty świadczeń należnych w Polsce w taki sposób, aby rodzina otrzymała jedną najwyższą kwotę świadczeń przewidzianą przez poszczególne ustawodawstwa.

Nowe zadania przekazane do realizacji Samorządowi Województwa wpłynęły na wzrost ilości spraw.